

Norway grants

Working together for a **green**, **competitive** and inclusive Europe

Capacitate instituțională îmbunătățită prin instruirea specialiștilor din compartimentele de violență domestică /a personalului cu atribuții în domeniul violenței domestice

Ghid de lucru privind intervenția specifică în cazurile de violență
domestică
VERA – Schimbare pozitivă prin acțiuni integrate în vremuri
dificile!

Operator de program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL
JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

www.catalactica.org.ro

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe

*Ghid de lucru elaborat în cadrul proiectului
VERA – Schimbare pozitivă prin acțiuni integrate în vremuri dificile!*

*Proiect finanțat de Regatul Norvegiei prin Granturile Norvegiene în valoare totală de 823.530 euro.
Obiectivul principal al proiectului vizează îmbunătățirea și să dezvoltarea capacității de adaptare și de
răspuns a autorităților centrale și locale pentru a oferi servicii adecvate de suport victimelor violenței
domestice și violenței de gen în contextul dificultăților post-pandemie.*

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Acest material este dezvoltat în cadrul proiectului “VERA – Schimbare pozitivă prin acțiuni integrate în vremuri dificile!”, Componenta 2, activitatea A.2.2 ELABORAREA UNUI GHID DE LUCRU PENTRU SPECIALIȘTII DIN CADRUL COMPARTIMENTELOR DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ, sub-activitatea A 2.2.2 Elaborarea, editarea și diseminarea Ghidului de lucru privind intervenția specifică în situații de violență domestică.

Materialul are la bază programa de formare dezvoltată ca urmare a analizei nevoilor de formare a specialiștilor din cadrul compartimentelor de violență domestică și va fi utilizat de către participanți în cadrul sesiunilor de instruire organizate în cele 4 locații.

Având în vedere că domeniul violenței domestice este unul complex și sesiunile de instruire au o durată de doar 16 ore, programa de formare cuprinde o parte dintre tematicile selectate ca fiind importante de către respondenți pentru formarea profesională continuă. Recomandăm ca unele subiecte menționate în cadrul sesiunilor de instruire de către formatori să fie urmărite ulterior de către participanți în alte programe de formare continuă la care vor participa.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

CUPRINS

I. ASPECTE INTRODUCTIVE

1.1. Prezentarea proiectului

1.2. Organizarea și desfășurarea sesiunilor de instruire

II. Agenda sesiunilor de instruire

Ziua 1 de instruire

2.1 Relații și roluri

2.2. Violența sexuală și de gen. Violența domestică, formă specifică de VSG

2.3 Impactul violenței domestice. Prevenirea violenței domestice

Ziua a 2-a de instruire

2.4 Înțelegerea abordărilor și principiilor de lucru în cazurile de violență domestică și rolul lor în activitatea asistentului social

2.5 Metoda managementului de caz în situațiile de violență domestică

2.6 Metode și tehnici de intervenție

2.7 Siguranța și reziliența practicienilor

2.8 Legislația din România pentru prevenirea și combaterea violenței domestice

Bibliografie

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

I. ASPECTE INTRODUCTIVE

1.1. Prezentarea proiectului

Proiectul VERA - Positive change through integrated action in turbulent times! este implementat de către Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați ca beneficiar/promotor de proiect, împreună cu partenerii săi Centrul de Formare și Evaluare în Asistența Socială – CFCECAS, Fundația SENSIBLU, Asociația NECUVINTE, Centrul de Mediere și Securitate Comunitară (CMSC).

Context general

Proiectul reprezintă o nouă acțiune strategică menită să îmbunătățească și să adapteze capacitatea de răspuns a autorităților publice centrale și locale pentru a oferi un sprijin mai bun și adecvat victimelor violenței domestice și violenței de gen. Activitățile specifice ale proiectului sunt axate pe consolidarea mecanismelor interinstituționale locale în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice și violenței de gen. Astfel, vor fi îmbunătățite capacitatea de intervenție și sprijinul acordat victimelor în scopul îmbunătățirii serviciilor oferite victimelor violenței domestice și violenței de gen.

Obiectivul general al proiectului este de a îmbunătăți și adapta capacitatea de răspuns a autorităților publice centrale și locale pentru a oferi un sprijin mai bun și adecvat victimelor violenței domestice și violenței de gen, în contextul pandemiei de COVID-19.

Obiective specifice:

OS1: Capacitate de răspuns îmbunătățită a mecanismelor interinstituționale pentru intervenția de

urgență în cazurile de violență domestică la nivelul comunităților (echipe mobile - EM).

OS2: Capacitate instituțională îmbunătățită prin instruirea specialiștilor din compartimentele de

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

violență domestică (CVD) de la nivelul DGASPC-urilor și creșterea capacității acestora de a facilita accesul la justiție al victimelor violenței domestice și violenței de gen și a copiilor afectați de aceasta.

OS3: Barometru elaborat în domeniul violenței domestice și al violenței de gen, urmărind evoluția fenomenului, practicilor și tendințelor, bugetarea de gen, serviciile sociale, măsurile de protecție, consiliere juridică, sprijin psihologic, piața forței de muncă, în special în legătură cu pandemia de COVID-19, în fiecare județ și la nivel național.

1.2. Organizarea și desfășurarea sesiunilor de instruire

În cadrul componentei 2, sesiunile de instruire sunt organizate pentru specialiștii din cadrul compartimentelor de violență domestică de la nivelul DGASPC-urilor. Minimum 96 de specialiști vor fi instruiți teoretic și practic, în vederea dobândirii unor abilități necesare intervenției adecvate în cazurile de violență domestică, semnalate la nivelul comunităților.

Sesiunile de instruire au o durată de 16 ore și se desfășoară pe parcursul a două zile de formare.

II. Agenda sesiunilor de instruire

Fiecare zi de instruire este împărțită în mai multe sesiuni de formare, cu o tematică specifică.

2.1. Relații și roluri

Sex versus gen

Sexul se referă la caracteristici fizice și fiziologice, inclusiv cromozomi, expresia genelor, nivelurile și funcția hormonilor și anatomia reproductivă / sexuală. Sexul este de obicei clasificat ca femeie sau bărbat, dar există variații în atributele biologice care cuprind sexul și modul în care sunt exprimate aceste atribute. (Canadian Institutes of Health Research, “What is gender? What is sex?”, 28 April 2020, <https://cihr-irsc.gc.ca/e/48642.html>)

Genul se referă la rolurile, comportamentele și atributele construite social și cultural, asociate cu masculinitatea și feminitatea într-un anumit moment și loc. Normele de gen sunt schimbabile în timp; influențează identitățile individuale, relațiile sociale și distribuția resurselor și puterii în

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

societate. Deși genul este adesea înțeles social ca exprimând așteptări cu privire la un comportament adecvat pentru bărbați și femei, genul este non-binar și divers. Se referă la persoane de toate identitățile și expresiile de gen. (UN Women, “Concepts and definitions”, <https://www.un.org/womenwatch/osagi/conceptsanddefinitions.html>)

Relația - noțiune și semnificație

Conform DEX (2009) termenul de relație (pl. *relații*, s. f.) este definit ca fiind o ”legătură, conexiune, raport între lucruri, fapte, idei, procese sau între însușirile acestora.”

Relațiile interpersonale implică interacțiuni sociale între două sau mai multe persoane, prin intermediul cărora se influențează reciproc. Acestea pot fi de mai multe tipuri, în funcție de obiective: relații bazate pe schimbul de informații și cunoștințe (cerc larg), relații de prietenie, relații de parteneriat în activități profesionale, relații de cuplu/ iubire.

Tipuri de relații: relații funcționale și relații disfuncționale

Relațiile de cuplu funcționale au la bază parteneriatul și colaborarea celor doi parteneri în ceea ce privește stabilirea valorilor comune, administrarea aspectelor de natură socială, emoțională și economică a vieții lor, dar și capacitatea de a stabili scopuri comune pe termen scurt, mediu și lung. Transparența, angajarea comună în rezolvarea problemelor și posibilitatea de a discuta și agreea perspectivele și modelele comune ale familiei generează sentimentul de încredere în sine și în celălalt. Toate acestea contribuie la menținerea funcțională a relațiilor.

O relație funcțională este o condiție pentru dezvoltarea emoțională, socială, economică și pentru menținerea capacității unei persoane de a se dezvolta și a contribui la dezvoltarea celor din jur.

Relațiile de cuplu disfuncționale au la bază lipsa de colaborare a partenerilor în procesul de luare

a deciziilor, manifestarea violentă în rezolvarea contradicțiilor, critica și feedback-ul negativ constant și lipsa de armonizare a așteptărilor. Cei doi parteneri nu se simt în siguranță și nu pot comunica despre nevoile și dorințele lor, nu au încredere și nu există predictibilitate.

Relațiile disfuncționale pot avea la bază controlul exercitat de către unul dintre parteneri asupra celuilalt. În cazul relațiilor care au la bază abuzul și violența apare riscul pierderii stimei de

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

sine, a încrederii în sine și în celălalt, a identității personale și sociale, iar în cazul amplificării violenței pot apărea riscuri legate de siguranța personală.

Relațiile de dependență în cuplu se nasc dintr-o poziționare inadecvată a celor doi parteneri față de ei înșiși și față de relația pe care doresc să o construiască împreună. La începutul unei relații de cuplu, partenerii trec printr-un proces de cunoaștere și armonizare a așteptărilor și a modelelor. Acesta poate fi un joc al descoperirii reciproce, dacă e bazat pe încredere, sau poate fi un joc de putere, dacă e bazat pe frică. Pot fi mai multe feluri de frică: frica de performanță în rolul marital, frica de părăsire, frica de eșec, frica de pedeapsă etc.

În cazul jocurilor de putere, finalitatea este câștigarea și asigurarea superiorității și puterii față de partener. Asta înseamnă că deciziile vor fi luate de cel care are puterea, resursele vor fi folosite la libera lui alegere, iar relația va merge strict numai în sensul decis abuziv de către acesta. Relația de dependență poate fi alimentată de convingeri negative care, cel mai probabil, sunt preluate intergenerațional sau dezvoltate prin învățare socială, de exemplu: “a fi într-o relație presupune să te sacrifici” sau “pierderea relației e un eșec personal major”.

„Rețeaua de relații sociale poate proteja indivizii față de efectele stresului, inclusiv ale stresului emoțional. Siguranța că există oameni care vor ajuta și proteja, creează securitate și atașament și va contribui la dezvoltarea identității, atât la copii cât și la părinți. Rețeaua de relații sociale este importantă pentru rezolvarea adecvată a problemelor în situații de criză.” (Killen, p. 195)

Victima și agresorul

Articolul 5, alineatul 2 din legea 217 din 2003 definește victima ca ”persoana fizică ce este supusă uneia sau mai multor forme de violență (...), inclusiv copiii martori la aceste forme de violență.”

Agresorul este o persoană care exercită acțiuni de putere, agresiune sau abuz asupra altei persoane cu scopul de a o limita și controla. Agresorul poate fi amabil și galant în mediul social, dar abuziv în relația de familie. Pentru a înțelege jocul de putere redăm mai jos roata violenței domestice. Aceasta poate fi un instrument util în intervenția în cazurile de violență domestică pentru a explica anumite comportamente și pentru a înțelege dinamica dintre victimă și agresor.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

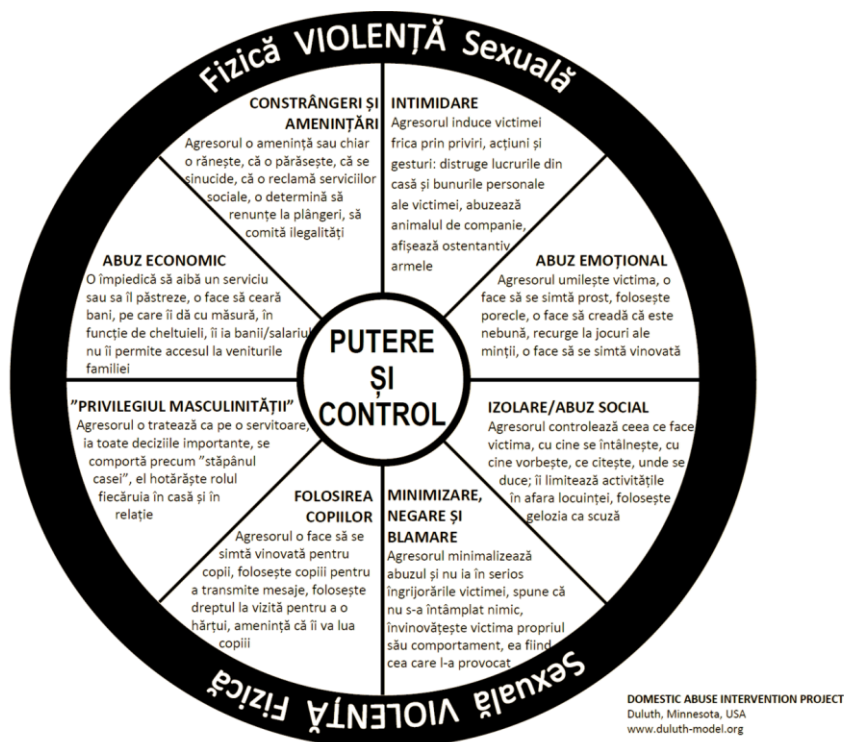

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

ROATA VIOLENȚEI DOMESTICE

2. 2 Violența sexuală și de gen. Violența domestică, formă specifică de VSG

Violența sexuală și de gen (VSG) reprezintă un termen umbrelă pentru orice act comis împotriva voinței unei persoane, bazat pe normele de gen (diferențele atribuite social între femei și bărbați) și relații inegale de putere. Reprezintă o încălcare a drepturilor omului și afectează capacitatea unei persoane de a se bucura de drepturile sale.

Forme de manifestare ale VSG

Convenția de la Istanbul menționează în cuprinsul ei următoarele forme de violență sexuală și de gen: violența psihologică, urmărirea, violența fizică, violența sexuală, inclusiv violul, căsătoria forțată, mutilarea genitală a femeilor, avortul forțat și sterilizarea forțată, hărțuirea sexuală, infracțiunile în numele "onoarei".

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Consiliul European a restrâns formele de mai sus în 5 categorii interdependente: violența fizică, violența verbală (inclusiv discursul instigator la ură), violența emoțională/psihologică, violența sexuală și violența socio-economică.

Violența fizică este un act prin care se dorește provocarea de durere și/sau rănire fizică. Include bătăi, arsuri, lovituri cu picioarele, pumnii, mușcăturile, mutilarea, atacurile cu acid, uciderea cu sau fără folosirea obiectelor sau a armelor, combinată cu alte forme de violență sexuală sau de gen, trafic de persoane și sclavie (vânzarea și traficul de ființe umane în scopul practicării forțate a sexului și a muncii sau a unor servicii, sclavie sau practici similare sclaviei, înlăturarea unor organe), sechestrarea. Această formă de VSG reprezintă cel mai mare pericol pentru viața unei persoane, consecințele putând duce până la deces.

Violența verbală se referă la atacurile verbale cu scopul de a minimiza pe cineva, în public sau în privat, de a produce o suferință emoțională, ridiculizarea, folosirea unor cuvinte injurioase, care sunt deranjante pentru celălalt, amenințările la adresa persoanei sau celor dragi. În unele situații, atacurile verbale pot să vizeze intenționat anumite particularități ale persoanei respective, cum ar fi genul, religia, orientarea sexuală, etnia etc. Atunci când femeile sunt vizate, cel mai

frecvent atacurile verbale au conotații sexuale – glume despre disponibilitatea sexuală a unei femei, viol etc. Include folosirea în adresare în mod peiorativ a cuvintelor legate de identitatea de gen a unei persoane, rasa, etnia, orientarea sexuală, deficiențele fizice sau psihice etc. Violența verbală este clasificată ca discurs instigator la ură când ”se bazează pe presupunerea nejustificată că o persoană sau un grup de persoane sunt superioare celorlalți și incită la acte de violență sau discriminare, subminând astfel respectul față de grupurile minoritare și afectând coeziunea socială.” (*Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI)*)

Violența emoțională/psihologică este forma de violență care însoțește toate celelalte, însă se poate manifesta și singură. Impactul emoțional poate determina acte sau tendințe/gânduri suicidare în rândul supraviețuitoarelor. Include acele comportamente, atitudini, manifestări, cuvinte folosite

cu scopul de a răni integritatea și demnitatea altei persoane, cum ar fi: izolarea, ignorarea, limitarea sau negarea accesului la informații și servicii, excluderea din anumite activități,

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

dezinformarea, comportamentul amenințător, intimidarea, neglijarea, defăimarea, șantajul, minimizarea etc.

Violența sexuală este forma cea mai dificil de abordat din cauza tabuurilor și stereotipurilor care împiedică și dezvăluirile legate de identitate, orientare și practici sexuale. Similar celorlalte forme de VSG, violența sexuală este despre abuzul de putere; include: violul și tentativa de viol, angajarea într-o penetrație vaginală, anală sau orală de natură sexuală neconsimțită a corpului unei alte persoane cu orice parte corporală sau obiect, abuzul sexual asupra copiilor, forțarea cuiva să întrețină relații sexuale cu o altă persoană, forțarea cuiva să privească un act sexual sau imagini cu conținut sexual, exploatarea sexuală, hărțuirea sexuală, violul ca armă de război, sterilizarea forțată, nașterea forțată etc.

Violența socio-economică are ca scop izolarea și ținerea supraviețuitoare într-o stare de dependență față de agresor. Se manifestă prin: discriminarea sau negarea accesului la servicii, oportunități și resurse (financiare și de alt tip); marginalizarea și excluderea socială, ostracizare, bazate pe orientare sexuală; practici juridice obstructive; negarea accesului la exercitarea drepturilor sociale, civile, economice, în special femeilor. La nivel social, presupune refuzul accesului la educație sau la muncă egal remunerată în principal femeilor, refuzul accesului la servicii, excluderea din anumite locuri de muncă, refuzul de a se bucura de drepturile civile, culturale, sociale și politice. În unele societăți, persoanele LGBTQIA pot fi chiar judecate penal pentru identitatea lor sexuală.

Practicile tradiționale dăunătoare sunt o formă de VSG care poate fi întâlnită în anumite societăți sau comunități, însă nu pot fi considerate ca norme și nici invocate ca scuze pentru agresiunile asupra persoanelor. ”...cultura, obiceiul, religia, tradiția sau așa numita „onoare” nu vor fi considerate ca o justificare a acestor acte. Aici sunt cuprinse, în special, afirmațiile că victima a încălcat normele sau obiceiurile culturale, religioase, sociale sau tradiționale ale comportamentului adecvat” (*Convenția de la Istanbul*).

Includ: mutilarea genitală feminină, mariaje forțate, mariaje între minori, crime de onoare și mutilarea, infanticid și/sau neglijare, negarea dreptului femeii la educație.

Categorii vulnerabile

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Violența sexuală și de gen afectează persoanele din întreaga lume, în perioade de pace sau de conflict, în spațiul privat sau public, cu consecințe care depășesc sfera individuală, care se extind asupra familiilor și comunităților. Violența sexuală și de gen poate afecta orice persoană, indiferent de vârstă, sex, gen, orientare sexuală, dizabilitate, rasă, etnie, religie, statut social, statut legal, nivel de educație etc.

Anumite categorii sunt mai vulnerabile în fața acestui fenomen, cum ar fi fetele și femeile, femeile refugiate, persoanele cu dizabilități, membrii comunității LGBTQIA, persoanele aparținând anumitor grupuri minoritare și religioase. Statisticile și convențiile internaționale afirmă că fetele adolescente, femeile tinere, femeile aparținând minorităților etnice și ale altor minorități, persoanele trans și femeile cu dizabilități se confruntă cu un risc mai mare de a fi expuse la diferite forme de violență, pentru simplul fapt că sunt femei.

Conform Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, cunoscută sub numele de Convenția de la Istanbul, ”violența împotriva femeilor” este înțeleasă drept *o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și va însemna toate acțiunile de violență de gen care rezultă în, sau care sunt probabile a rezulta în, vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau deprivarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată.*

În cazurile de violență sexuală și de gen, **agresorul** poate fi orice persoană, grup, instituție care folosește abuzul de putere, autoritate sau control, incluzând soțul, partenerul intim, persoana care îngrijește, un membru al familiei, părinte, cadru didactic, lucrători umanitari, soldați/forțe de ordine/ polițiști/militari, angajatori, instituții, rețele de traficanti etc.

Violența sexuală și de gen

- Reprezintă o încălcare a drepturilor omului
- Afectează integritatea fizică și psihologică/emoțională a unei persoane
- Reprezintă o discriminare a anumitor categorii de persoane care nu se încadrează în normele sociale

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Este un obstacol în calea egalității de gen
- Este un fenomen sub-raportat, iar agresorii sunt frecvent iertați
- Afectează toți indivizii și societatea în ansamblu
- Produce un cost foarte mare pentru societate din cauza resurselor utilizate pentru remedierea

Intersecționalitate

Ce este intersecționalitatea?

Conceptul de intersecționalitate a fost propus pentru prima dată în 1989 de către activista feministă de culoare și profesoara academician Kimberlé Crenshaw. Crenshaw a propus intersecționalitatea ca instrument de contextualizare a modalităților specifice în care femeile afro-americane au fost supuse discriminării atât de sex, cât și rasiale și barierele cu care s-au confruntat atunci când încercau să caute reparații în acest sens. Ea a susținut că teoriile existente nu recunosc că experiențele de inegalitate ale femeilor de culoare au avut loc la intersecția dintre rasism și sexism; că sistemele care au fost dezvoltate pentru a contesta sexismul au fost construite în jurul femeilor albe, iar cele care au fost dezvoltate pentru a contesta rasismul au fost concepute în jurul bărbaților de culoare.

De atunci, termenul „intersecționalitate” a fost folosit pentru a înțelege experiențele femeilor la intersecția unui număr de opresiuni simultane, inclusiv (dar fără a se limita la) rasă, clasă, castă, gen, etnie, sexualitate, dizabilitate, naționalitate, statut de imigrare, statut geografic locație, religie și așa mai departe.

Legătura dintre intersecționalitate și violența împotriva femeilor și a fetelor

O abordare intersecțională a violenței împotriva femeilor și fetelor [VIFF] include o luare în considerare a locurilor în care genul se intersectează cu alte inegalități/opresiuni (sexualitate, identitate de gen, etnie, indigenitate, statut de imigrare, dizabilități) pentru a produce experiențe unice de violență. Înțelegând diferitele moduri în care violența este săvârșită și experimentată, o practica intersecțională poate proiecta și dezvolta răspunsuri adecvate specifice contextului atunci când se adresează VIFF. Este important de remarcat faptul că, într-un cadru

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

intersecțional de analiză, nu există o ierarhie a inegalității și a opresiunii pentru femei, adică femeile nu pot fi

obligate să aleagă care opresiune vine mai întâi sau care este „mai sus în ierarhie” atunci când abordează serviciile de sprijin pentru VIFF.

Abordările intersecționale ale VIFF recunosc că toate opresiunile există simultan iar categoriile de opresiune se construiesc reciproc pentru a crea experiențe unice de violență pentru femei și fete. De exemplu, pentru o femeie de etnie romă cu dizabilități, experiențele ei de sexism, rasism și sărăcie sunt agravate pentru a produce o anumită experiență de violență și opresiune. Politicile și practicile care urmăresc să prevină și să combată VIFF, dar abordează de exemplu, experiența unei femei de violență domestică, dar nu și violența sexuală sau nu hărțuirea stradală rasială, nu reușesc să abordeze în mod cuprinzător violența, așa cum este experimentată de femei și fete; și supraviețuitorii care provin dintr-o anumită minoritate etnică în special, cum sunt femeile de etnie romă.

În plus, politica și legislația care recunosc nevoia de a sprijini numai supraviețuitorii violenței domestice, de exemplu, fără a se asigura, de asemenea, că există dispoziții pentru a sprijini supraviețuitorii altor forme de abuz care afectează în mod disproporționat femeile care aparțin unei minorități etnice, cum ar fi căsătoriile forțate și timpurii, nu recunosc articolul 4.3 din Convenția de la Istanbul. Acest articol obligă statele să ia măsurile necesare pentru prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență fără discriminare pe niciun motiv, cum ar fi sex, gen, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, origine națională sau socială, asociere cu o minoritate națională, proprietate, origine, orientare sexuală, identitate de gen, vârstă, stare de sănătate, dizabilitate, stare civilă, statut de migrant sau de refugiat sau alt statut.

O abordare intersecțională este necesară în toate domeniile de activitate legate de încetarea violenței împotriva femeilor și fetelor. Manualul UN Women pentru planurile naționale de acțiune privind violența împotriva femeilor (2012) recomandă ca planurile naționale de acțiune să recunoască faptul că experiența violenței împotriva femeilor este modelată de factori precum

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

rasa, culoarea, religia, opinia politică sau de altă natură, originea națională sau socială, proprietate, stare civilă, orientare sexuală, statut HIV/SIDA, statut de migrant sau de refugiat, vârstă sau dizabilitate. Articolul 12 din Convenția de la Istanbul îndeamnă în mod special părțile să „ia în considerare și să abordeze nevoile specifice ale persoanelor care au devenit vulnerabile în anumite circumstanțe”. Raportul explicativ detaliază acest lucru și definește persoanele vulnerabile datorită unor circumstanțe speciale, inclusiv femeile însărcinate și femeile cu copii mici, persoanele cu dizabilități, inclusiv cele cu deficiențe mentale sau cognitive, persoanele care trăiesc în zone rurale sau îndepărtate, consumatorii de substanțe, prostituate, persoane din originea minorităților naționale sau etnice, migranții – inclusiv migranții fără acte și refugiații, precum și persoanele seropozitive, persoanele fără adăpost, copiii și persoanele în vârstă.¹

Deoarece în majoritatea țărilor copiii nu sunt considerați capabili să își dea consimțământul legal, toate căsătoriile timpurii ale copiilor sunt uneori considerate căsătorii forțate.

Violența domestică – formă specifică de VSG

Violența domestică este o formă specifică de violență sexuală și de gen, care se poate manifesta în mediul online și offline, între foști sau actuali parteneri, care conviețuiesc sau nu.

Conform Legii 217/2003, violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima.

Presupune o relație intimă între agresor și victimă, care implică o legătură emoțională, existența unor copii, bunuri comune, un spațiu comun și un timp petrecut împreună. Este un fenomen cu

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

un grad mare de recidivă, ce implică violențe repetate asupra aceleiași persoane, se produce de cele mai multe ori în preajma copiilor și în spatele ușilor închise.

Particularitățile culturii și religiei, nevoile economice, convingerile personale, precum și viziunea despre căsătorie sau relație de cuplu și copii, acceptate de victimă, pot determina deciziile pe care aceasta le poate lua atunci când este expusă la situații de violență domestică.

La fel ca în celelalte forme de violență sexuală și de gen, numărul majoritar al persoanelor afectate este reprezentat de femei. La nivel global, 27% din femeile și fetele cu vârste între 15 și 49 de ani au fost abuzate fizic și/sau sexual cel puțin o dată de fostul sau actualul partener. (*Organizația Mondială a Sănătății, 2021*). 38% din crimele cu victime femei sunt comise de partenerii acestora.

Formele violenței domestice

Conform Legii 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, sunt recunoscute următoarele forme de manifestare:

a) *violența verbală* - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare, cuvinte jignitoare în public sau în spațiul privat (referitoare la aspectul fizic sau la capacitățile intelectuale), înjosiri;

b) *violența psihologică* - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează

temere, precum și alte acțiuni cu efect similar; blamări, critici constante, acuze de infidelitate, învinovățirea pentru tot ceea ce se întâmplă; privare de hrană și somn etc. Violența psihologică se manifestă independent sau însoțește alte forme de abuz;

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

c) *violența fizică* – este cea mai ușor de recunoscut formă de violență domestică; se referă la vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală;

d) *violența sexuală* - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, constrângerea femeii la acte sexuale împotriva voinței ei (viol), sub justificarea “datoriei de soție”; vătămarea fizică a femeii în timpul actului sexual sau vătămarea organelor sale genitale prin folosirea de diverse obiecte; tratarea femeii ca pe un obiect sexual; comentarii sau glume degradante și umilitoare, cu conotații sexuale și expunerea la pornografie; obligarea victimei să întrețină relații sexuale fără protecție împotriva sarcinii sau a bolilor cu transmitere sexuală; interzicerea accesului la protecție, la întrerupere de sarcină, obligarea să ducă la termen o sarcină; presiuni pentru o sarcină sau numeroase sarcini etc. Este una dintre formele de violență cele mai greu de abordat în discuțiile cu o persoană abuzată.

e) *violența economică* - interzicerea activității profesionale sau, din contră, obligarea de a munci, în timp ce agresorul refuză o astfel de responsabilitate; privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate; acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune; vânzarea bunurilor familiei de către agresor; control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar; justificarea fiecărei cheltuieli; neglijarea nevoilor familiei în schimbul celor ale agresorului (consum de alcool, de droguri, jocuri de noroc etc.); hărțuirea la locul de muncă; agresarea fizică cu urme vizibile înainte de o ședință importantă/interviu. Violența economică manifestată asupra femeii limitează accesul la finanțele familiei, devenind astfel dependentă de partener.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

f) *violența socială* - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ sau a locului de muncă, interzicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună, privarea de acces în spațiul de locuit, deposedarea de acte de identitate, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar; controlarea strictă a relației cu prietenii și/sau rudele (cu cine se întâlnește sau cu cine vorbește la telefon/e-mail, acces la parolele diferitelor conturi, programe IT de urmărire, etc.), restricționări ale activităților cotidiene (ce citește, unde merge), etc.

g) *violența spirituală* - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interzicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare;

h) *violența cibernetică* - hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima.

În nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția și onoarea nu pot fi considerate drept justificare pentru niciun tip de acte de violență definite în prezenta lege.

Tipurile de violență domestică

Violența situațională

- Violența are loc în situațiile de conflict și adesea este spontană
- Violența de acest tip este rară, dar poate amenința viața

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Ambii parteneri pot fi violenți (folosesc frecvent violența împotriva celuilalt pentru a-și exprima furia, dezaprobarea sau pentru a atinge un obiectiv)

Terorism intim

- Are la bază nevoia de putere și control asupra femeii
- Este folosită ca mijloc de a obține această putere și control
- Violența psihologică și fizică severă și frecventă
- Violența escaladează în timp
- Implică un risc major pentru viață

Cel mai frecvent, victimele care apelează la serviciile sociale sau la poliție se confruntă cu un astfel de tip de violență domestică, care este prezent de mult timp în relație.

Violența reactivă

- Violența folosită ca reacție de autoapărare împotriva unei persoane care exercită terorism intim
- Acest tip de violență apare de obicei atunci când femeia încearcă să-și protejeze copiii de violența agresorului sau când copiii încearcă să își protejeze mama

Mituri și prejudecăți

De ce sunt importante miturile și conștientizarea lor?

- Le întâlnim la noi ca indivizi, la profesioniști, la martori, la victimă și agresor
- Ne pot afecta atitudinea și modul în care ne raportăm la un caz de violență domestică, la victimă și agresor
- Ne pot afecta intervenția
- Afectează acțiunile victimei de a ieși din relația violentă
- Prin prisma lor, ceilalți găsesc scuze și explicații pentru comportamentul agresorului
- Agresorul le folosește ca scuze pentru propriul comportament
- Martorii refuză să se implice, să acorde ajutor și să depună mărturie

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Lipsa conștientizării propriilor valori și credințe despre violență și rolurile de gen, alături de lipsa înțelegerii fenomenului violenței, implică intervenții inadecvate care expun victimele la riscuri ce pot fi prevenite. Atitudinea profesionistului poate să revictimizeze și să întărească credințele victimelor și agresorilor că violența domestică este normală.

Chiar și când nu sunt explicite sau conștiente, prejudecățile și stereotipurile de gen pot submina răspunsul eficient la cazurile de violență sexuală și violență domestică și accesul egal la justiție.

Existența și transmiterea intergenerațională a anumitor norme și credințe încurajează violența împotriva femeilor:

- Un bărbat are dreptul de a-și afirma puterea asupra unei femei și este considerat superior din punct de vedere social
- Un bărbat are dreptul de a disciplina fizic o femeie pentru comportament „incorect”
- Violența fizică este o modalitate acceptabilă de a rezolva conflictul într-o relație
- Relațiile sexuale sunt dreptul unui bărbat în căsătorie
- O femeie ar trebui să tolereze violența pentru a-și menține familia unită
- Există momente când o femeie merită să fie bătută
- Activitatea sexuală (inclusiv violul) este o manifestare a masculinității
- Fetele/femeile sunt responsabile pentru a controla nevoile sexuale ale unui băiat/bărbat

În orice instrument legislativ, profesie sau serviciu care oferă suport victimelor violenței domestice, TOLERANȚĂ ZERO FAȚĂ DE VIOLENȚA DOMESTICĂ ar trebui să fie o condiție sine-qua-non.

Frecvent, în societate, putem întâlni unele sau multe dintre miturile următoare:

Mituri despre violența domestică

- Violența domestică nu este o problemă socială gravă
- Violența asupra femeii se întâmplă de cele mai multe ori în familiile sărace
- Violența domestică se întâmplă mai des în anumite grupuri etnice
- Violența domestică este un conflict ca oricare altul

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Nu este violență, ci doar o simplă ceartă între parteneri
- Violența domestică are loc o singură dată, este un eveniment izolat
- Violența domestică este o problemă privată și nimeni nu ar trebui să se amestece
- Violența împotriva femeilor este cauzată de testosteron
- Consumul de alcool și droguri sunt cauzele principale ale violenței domestice
- Căsătoriile forțate nu mai există, erau odată.

Mituri despre victime

- Femeile victime au făcut ceva ca să merite să fie bătute
- Dacă femeile s-ar comporta adecvat și nu i-ar irita pe bărbați, nu ar fi bătute
- Femeile provoacă
- Victimele violenței domestice sunt nebune, au probleme psihice dacă aleg să stea în relații abuzive
- Femeile victime ale violenței domestice sunt masochiste și probabil le place să fie agresate
- Femeile victime ale violenței domestice sunt needucate
- Femeile victime ale violenței pot pleca oricând din relația violentă. Dacă o femeie bătută ar fi vrut să părăsească relația, ar fi putut să o facă în orice moment
- Femeile cu studii medii sau superioare, provenind din medii sociale avantajate, nu sunt atât de afectate de violență ca cele din mediile sărace
- Spune NU, dar de fapt vrea.

Mituri despre agresori

- Când partenerii devin violenți este pentru că își pierd controlul, nu pentru că își doresc deliberat să facă rău
- Abuzatorii sunt violenți în cadrul tuturor relațiilor
- Au fost abuzați în copilărie
- Fostele parteneri i-au rănit
- Dacă nu le-ar iubi, nu le-ar bate
- Nu știu să-și exprime sentimentele
- Au personalități agresive

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Își pierd controlul, au probleme cu gestionarea furiei
- Agresorii sunt bolnavi
- Urăsc femeile
- Intimitatea și abandonul îi sperie
- Au stimă de sine scăzută
- Regretele și remușcările bărbaților în urma comportamentelor violente înseamnă că s-au schimbat
- Bărbații violenți nu se pot schimba
- Pot fi tați buni, chiar dacă își abuzează partenererele

Mituri despre soluții

- Comportamentul violent reprezintă o exprimare sănătoasă a furiei și este de înțeles
- Relația violentă se va îmbunătăți
- Menținerea familiei unite este cea mai importantă măsură în rezolvarea violenței domestice
- Trebuie să stea împreună pentru copii.

Factori care favorizează dezvoltarea relației violente

Dezvoltarea unei relații violente se poate baza pe o serie de factori pe care i-am structurat după cum urmează:

- la nivel personal (percepția deformată asupra propriei persoane și asupra realității, nesiguranța, frica de consecințe etc)
- la nivel relațional (mituri, stereotipuri, prejudecăți despre relație și rolul în relație)
- la nivel cultural (mituri, prejudecăți despre familie)
- la nivel instituțional (neîncredere în autoritățile/ instituțiile cu rol de protecție, necunoașterea procedurilor legale etc.)

Ciclul violenței domestice

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Fiecare persoană răspunde diferit la violența în familie. Însă dincolo de răspunsul pe care îl are victima, violența în cuplu se manifestă după același tipar urmărind anumite faze. Acestea se numesc cicluri ale violenței. Ciclurile se desfășoară în spirală cu faze tensionate din ce în ce mai lungi; violențele cresc în intensitate și în frecvență, iar fazele de înțelegere sunt mai scurte sau lipsesc. Acest ciclu este descris mai degrabă ca un ciclu al “iubirii, speranței, fricii”.

1. *Faza de acumulare a agresivității* – agresorul acumulează tensiune. Aceasta este motivată de diferiți factori: stres de la locul de muncă, diverse situații dificile, discuții/conflicte, diferite obligații familiale. Comportamentul său devine din ce în ce mai agresiv și nu contează deloc faptul că cei din jur încearcă să-l detensioneze. În relațiile funcționale pot fi tensiuni însă acestea sunt abordate prin comunicare într-un mediu de siguranță și încredere.
2. *Faza exploziei (incidentul)* – are loc un acces de violență (bătaia), atunci când agresorul produce răni pe o perioadă care se întinde între două și douăzeci și patru de ore (uneori chiar pe parcursul unei săptămâni sau mai mult).
3. *Faza de remușcări* – este faza în care agresorul se simte rușinat sau vinovat pentru actul de violență. De obicei nu-și asumă responsabilitatea pentru comiterea violenței, afirmând că a fost provocat de victimă sau nu și-a dat seama ce face datorită consumului de alcool. Promite că astfel de lucruri nu se vor mai întâmpla. Momentul de aplanare falsă a conflictului trebuie să fie motiv de îngrijorare, parodia falselor regrete fiind departe de îndreptarea comportamentului care implică timp și efort.
4. *Faza de urmărire* – dacă femeia îl părăsește imediat după incident, bărbatul va încerca din răsuputeri să-i „cumpere” bunăvoința, să-i amăgească vigilența prin cadouri, comportament ireproșabil, atent, iubitor. Mai există varianta în care el se declară neajutorat fără ea sau amenință că se va sinucide. Astfel, cuplul intră în:
5. *Faza lunii de miere* – dacă se împacă niciunul nu mai vrea să-și amintească durerea resimțită după episodul violent. El devine mai comunicativ, mai atent cu nevoile partenerii, iar ea speră că el s-a schimbat. Din nefericire, în majoritatea cazurilor ciclul o ia de la capăt, până când încrederea în sine, în propriile sentimente și judecata femeii sunt distruse.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

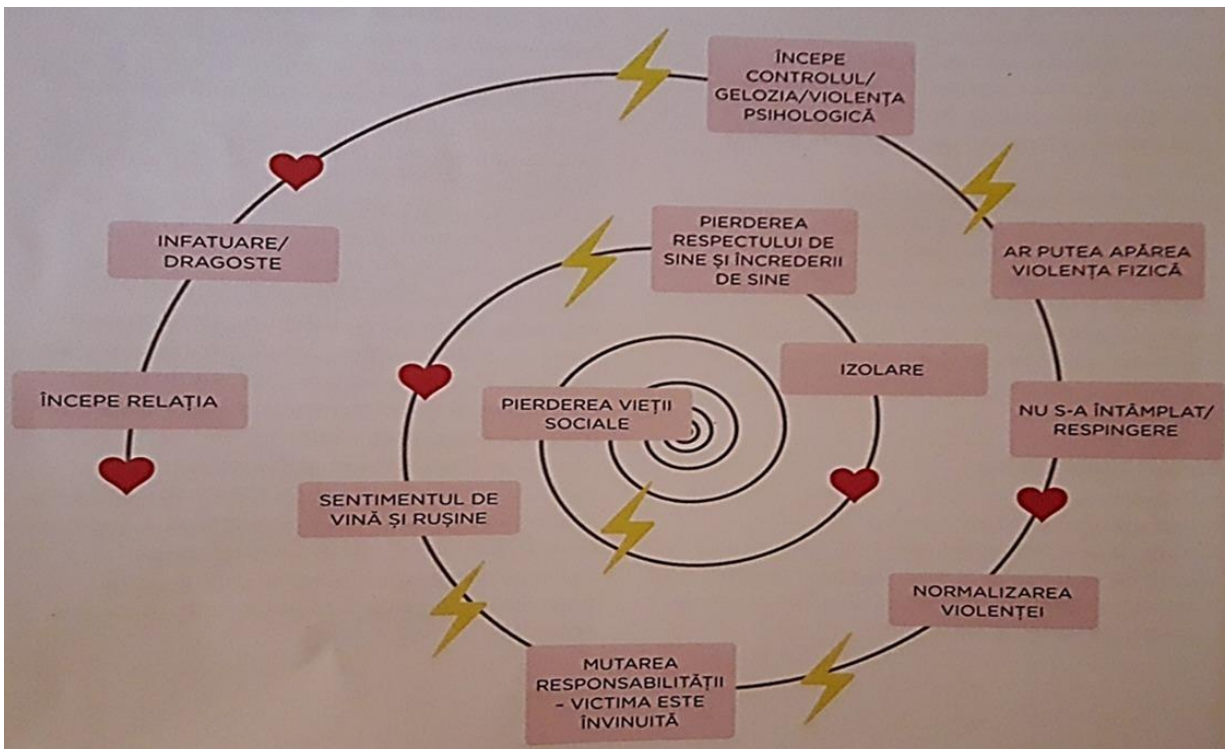
AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

6. *Faza de așteptare* – femeia se simte dominată de partener, pentru că acesta exercită controlul asupra ei în majoritatea planurilor, dar și datorită faptului că are o imagine de sine scăzută și se simte neputincioasă să iasă din situația de abuz.

Dinamica relației violente

2.3. Impactul violenței domestice. Prevenirea violenței domestice

Consecințele violenței domestice asupra femeii

- Violența are impact traumatic, indiferent de formele pe care le ia.
- Afectează persoana atât la nivel fizic, cât și la nivel emoțional, social, economic.
- Reacțiile pot fi intense, fiind însă considerate reacții normale la situații anormale (traumatice).
- Consecințele violenței depind de forma suferită și de diverși alți factori: contextul în care s-a produs, cum și dacă cineva a reacționat, existența unei rețele de suport, cum și dacă cineva a reacționat, reziliența persoanei afectate.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Consecințe la nivelul sănătății fizice

Efecte letale

- Crimă
- Sinucidere
- Mortalitate maternă
- Corelat cu HIV/SIDA

Efecte nelatale

- Vătămări: vânătăi, tăieturi, arsuri etc.
- Perturbarea funcțiilor organelor
- Imunitate redusă
- Obezitate
- Igiena personală proastă
- Abuzul de droguri și alcool
- Comportament sexual periculos
- Lipsa de mișcare fizică
- Mâncat exagerat

Afecțiuni cronice

- Sindromul durerii cronice
- Dureri articulare și musculare
- Sindromul colonului nervos
- Tulburări ale sistemului digestiv
- Dificultate în controlul unor boli cronice, cum ar fi diabetul, hipertensiune arterială,

Consecințe la nivel psihologic

- Tulburare de stres posttraumatic (PTSD)
- Depresie, anxietate, atacuri de panică, paranoia
- Dorința de a muri și gânduri de sinucidere
- Abuz de analgezice și sedative

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Tulburări de alimentație
- Emoții și sentimente volatile
- Lipsa de încredere în sine, dificultăți în luarea deciziilor
- Tulburări de somn, uitare
- Incapacitatea de a face lucruri care înainte erau ușoare

Consecințe la nivelul sănătății reproducerii

- Sarcina nedorită
- Avort spontan
- Boli cu transmitere sexuală
- Probleme ginecologice

Consecințe la nivelul relațiilor

- Pierderea încrederii, dificultăți în menținerea relațiilor intime
- Critică și antagonism față de ceilalți
- Tendința de a generaliza (cum ar fi să spui "toți oamenii sunt abuzivi")
- Izolare și fugă de prieteni și familie
- Tendința de exploatare și manipulare a celorlalți

Trauma

Ce este trauma?

- Orice experiență tulburătoare care are ca rezultat o frică semnificativă, neputință, disociere, confuzie sau alte sentimente perturbatoare, suficient de intense pentru a avea un efect negativ de lungă durată asupra atitudinilor, comportamentului și altor aspecte ale funcționării unei persoane.
- Evenimentele traumatice le includ pe cele cauzate de comportamentul uman (de exemplu, viol, război, accidente industriale), precum și de natură (de exemplu, cutremure) și adesea zguduie viziunea unui individ asupra lumii ca un loc just, sigur și previzibil.
- O reacție emoțională la un eveniment traumatizant, care include pierderea

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Reacție emoțională la un eveniment care este atât de traumatizant și stresant, încât zguduie ipotezele unei persoane despre viață, care îi dau înțeles și consistență
- Modalitatea psihicului de a face față
- Este caracterizată de sentimente ca: frică intensă, neputință, pierderea controlului, teama de anihilare

Evenimentul traumatic

- Acel eveniment care este interpretat drept o amenințare gravă la adresa existenței, siguranței și identității unei persoane, aceasta fiind copleșită mental, emoțional și fizic.

Tipuri de evenimente traumatizante

- experiențe privind amenințarea reprezentată de o pierdere
- experiențe privind amenințarea indusă de violență sau abuz
- supraviețuirea în urma unui dezastru sau unui război

Motivul rămânerii femeii în relația abuzivă

Este una dintre cele mai frecvente întrebări pe care le întâlnim. E important să înțelegem acest aspect, atât ca profesioniști, cât și ca indivizi, pentru a reduce presiunea asupra victimelor și a le oferi suport în acord cu nevoile și drepturile lor.

- Angajament/atașament traumatic față de partener
- Loialitate față de familie și agresor
- Credințe puternice despre familie, relație, divorț
- Așteptări optimiste și promisiuni ale partenerului abuziv că violența se va sfârși
- Frica de a-și pierde copiii – luați de servicii, pierderea custodiei, răpirea
- Frica pentru propria viață (amenințări ale partenerului sau ale familiei sale atunci când vorbește despre plecare)
- Amenințarea partenerului că se va sinucide
- Sentimentul de culpabilizare, rușinea
- Lipsa de încredere în sine și sentimentul lipsei controlului asupra propriei vieți
- Dependența economică
- Frica de singurătate

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEII ȘI BĂRBAȚI

- Teama de izolare socială
- Teama de a nu fi crezută
- Trăiește într-o comunitate mică sau într-o zonă izolată
- Incapacitatea de a lua decizii, ca o consecință a violenței
- Frica de pierdere a statutului
- Teama de a fi stigmatizată
- Bariere de comunicare, limbă sau bariere culturale
- Lipsa de informații despre servicii, lipsa accesului la resurse și suport
- Nu vrea ca partenerul să fie luat de acasă, să fie închis sau să aibă cazier
- Nu vrea să îi facă rău partenerului
- Nu crede că sistemul de justiție va opri abuzul, că o poate ajuta sau proteja de abuz
- Experiențele negative anterioare
- Lipsa suportului din partea familiei de origine (a părinților, a fraților/surorilor).

În plus față de elementele prezentate mai sus, dinamica relației violente contribuie la rămânerea femeii în relația respectivă. Comportamentul agresorului alternează între violent, abuziv și plăcut, bun, iubitor, copleșit de regrete, cu promisiuni că se va schimba, iar victima dezvoltă atașament traumatic.

Multe victime ale violenței domestice nu vor neapărat ca relația să se termine, ci își doresc doar ca abuzul să înceteze. De multe ori nu vor să-și piardă partenerul, deoarece împart prea multe lucruri. Unele dintre ele s-ar putea să nu identifice că ceea ce experimentează în cuplu este violență. E important pentru un profesionist să știe și să înțeleagă aceste elemente pentru a oferi sprijin și ajutor adecvat.

Pe de altă parte, dacă o femeie decide să părăsească relația, nu înseamnă că abuzul va înceta. Mulți agresori continuă să hărțuiască, să urmărească, să amenințe victima mult timp după ce au fost părăsiți, uneori sfârșind prin a-și ucide fosta parteneră. Un studiu din SUA arată că 70% dintre agresiunile raportate au avut loc după separarea celor doi.

Pentru profesioniștii care intervin în cazurile de violență domestică, este important să ne amintim că, pentru o femeie, părăsirea partenerului abuziv **este adesea mai mult un proces**

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

decât un moment. Este posibil ca multe femei să nu plece după ce au fost abuzate sau, dacă o fac, se pot întoarce la scurt timp. În medie, o victimă face șapte tentative de a ieși din relație. Poate fi nevoie de mai multe astfel de evenimente și intervenții înainte ca acestea să plece definitiv. Totuși, a avea un loc sigur în care să meargă, cum ar fi un adăpost, va ajuta multe femei să ia decizia finală de a pleca.

Intervenția timpurie este extrem de importantă pentru protejarea femeii și a copiilor ei, prevenirea escaladării violenței, reducerea probabilității de omucidere și agresiuni grave.

Identificarea și promovarea valorilor necesare relațiilor funcționale, de egalitate în cuplu și parteneriat relațional

ROATA NON – VIOLENȚEI

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

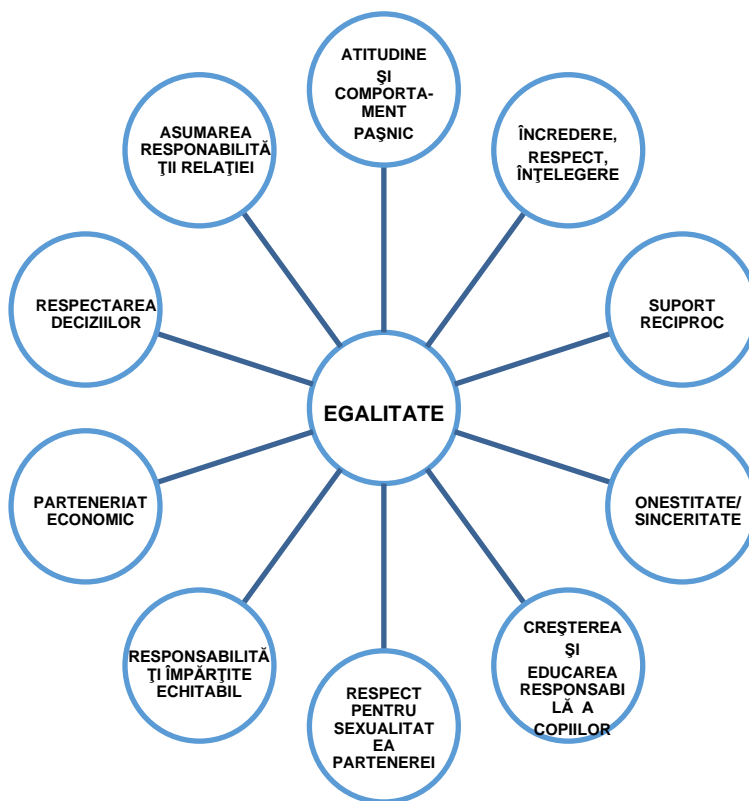
Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Metode de promovare a egalității

- Negociere – acceptarea schimbării, bunăvoință pentru compromisuri; în cazul conflictelor: acceptarea hotărârilor reciproc satisfăcătoare
- Parteneriat în utilizarea resurselor comune – luarea în comun a deciziilor privind bugetul familiei; asigurarea că ambii parteneri beneficiază de avantaje financiare
- Responsabilitate în cuplu – acord reciproc asupra distribuirii echitabile a sarcinilor în familie; luarea împreună a deciziilor de familie
- Relație responsabilă cu copiii – împărțirea responsabilităților părintești; ambii părinți se constituie în modele pozitive, non-violente pentru copii
- Comportament predictibil – limbaj, comportament, atitudine, cu care partenerul să se simtă în siguranță, să perceapă starea ca fiind confortabilă, să se poată exprima și să poată acționa

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

- Respect, încredere și suport reciproc – dreptul de a fi ascultat/ă fără a fi judecat/ă; acordarea de înțelegere și sprijin emoțional; considerarea opiniilor, sprijin pentru scopurile ei/lui în viață; respectarea dreptului la sentimente, prieteni, susținerea activităților și opiniilor ei/lui
- Onestitate – asumarea de responsabilități; recunoașterea oricăror greșeli, inclusiv a folosirii violenței în trecut; comunicare deschisă și sinceră.

2.4 Înțelegerea abordărilor și principiilor de lucru în cazurile de violență domestică și rolul lor în activitatea asistentului social

Abordarea centrată pe supraviețuitor

Abordarea centrată pe supraviețuitor urmărește împuternicirea/capacitarea acestuia, prioritizând drepturile, nevoile și dorințele lui.

Rolul practicienilor care interacționează cu supraviețuitorul este *de a crea o relație în care acesta să fie privit dincolo de condiția de victimă, în care să se simtă în siguranță și susținut într-un mod adecvat, în acord cu nevoile și dorințele sale; de a-i vedea capacitățile și resursele, având un rol determinant în dezvoltarea rezilienței; de a susține persoana atât într-un mod practic - oferă informații adecvate despre drepturi, obligații, servicii în comunitate pe care aceasta le poate accesa; de a acorda suport psihosocial – bazat pe o viziune holistică asupra persoanei și a situației în care se află.*

Abordarea încurajează recuperarea supraviețuitorului și a capacității acestuia de a identifica și exprima nevoile și dorințele, precum și la consolidarea capacității acestuia de a lua decizii cu privire la posibile intervenții.

Pentru ca suportul acordat victimelor să fie cât mai eficient, orice intervenție trebuie să ia în considerare drepturile, nevoile și siguranța victimelor:

- o Oferirea de protecție și suport atunci când au nevoie cel mai mult
- o Tratarea lor cu respect și sensibilitate
- o Împuternicirea victimelor pentru a lua decizii informate, care le servesc cel mai bine scopurilor lor

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

o Non-discriminarea

Nevoile victimelor

- *Nevoia de siguranță*: pentru propria viață, a copiilor
- *Nevoi de bază*: hrană, apă, adăpost, servicii medicale
- *Emoționale*: să fie ascultați, crezuți, înțeleși, nejudecați, sprijiniți, acceptați, încurajați
- *Mentale*: de a înțelege, de a-și cunoaște drepturile, de a planifica, de a găsi alternative
- *Sociale*: de a avea relații în care să se simtă în siguranță, de a face parte și de a se simți parte dintr-o familie, grup, comunitate, de refacere a relațiilor cu copiii

Principii de lucru

a. Siguranță și securitate

- Siguranța psihică și fizică a supraviețuitorului, a copiilor și a familiei este prioritară pentru orice program de intervenție și este avută în vedere încă de la primul contact cu acesta, pe tot parcursul intervenției, indiferent de alegerile acestuia.
- În urma evaluării și prevenirii riscului de recidivă și pericol, este necesară întocmirea **planului de siguranță**.

b. Confidențialitate

Este un principiu prioritar, reprezentând un drept al supraviețuitorului și o responsabilitate a profesionistului în cadrul intervenției, menit să consolideze încrederea și relația acestora.

Limitele confidențialității:

- ✓ Când persoana vrea să se sinucidă sau vrea să facă rău altei persoane
- ✓ Când solicită instanța de judecată

Dincolo de cerințele legale, organizațiile/instituțiile trebuie să aibă politici și proceduri cu privire la modul în care utilizează informațiile confidențiale.

Politicile și procedurile la care se raportează practicianul ar trebui să includă linii directoare pentru:

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- comunicarea verbală (între supraviețuitor și practician)
- documentația scrisă (dosare, acte, rapoarte etc.)
- comunicarea electronică
- furnizarea de informații terților
- înregistrarea datelor și stocarea acestora

Consimțământul informat

- Consimțământul informat este dat în mod voluntar și liber pe baza unei aprecieri clare și a înțelegerii faptelor, implicațiilor și consecințelor viitoare ale unei acțiuni.
- Pentru a-și da consimțământul informat, persoana în cauză trebuie să aibă toate informațiile relevante la momentul acordării consimțământului și să fie capabilă să evalueze și să înțeleagă consecințele unei acțiuni.
- De asemenea, trebuie să fie conștienți și să aibă puterea de a-și exercita dreptul de a refuza angajarea într-o acțiune și/sau sau de a nu fi constrânși (folosind forța sau amenințările) sau a face pe plac specialiștilor.
- În general, copiii sunt considerați incapabili de consimțământ informat, deoarece nu au capacitatea și/sau experiența de a anticipa implicațiile unei acțiuni și este posibil să nu înțeleagă sau să nu aibă puterea de a-și exercita dreptul de a refuza. Se recomandă informarea copiilor și implicarea în deciziile care îi privesc, în acord cu capacitatea lor de a înțelege și a decide.
- Există, de asemenea, cazuri în care consimțământul ar putea să nu fie posibil din cauza deficiențelor cognitive și/sau dizabilităților fizice, senzoriale sau de dezvoltare. (Institutional Framework for Addressing Gender-Based Violence in Crises, Organizația Internațională pentru Migrație, 2017)

c. Respect

- Supraviețuitorul este actorul principal în cadrul intervenției, astfel nevoile, dorințele și drepturile sale trebuie respectate în orice moment.
- Violența domestică implică pierderea controlului supraviețuitorului asupra propriei vieți; în procesul de recuperare, implicarea în identificarea propriilor soluții, luarea deciziilor în funcție

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

de propriile dorințe și nevoi, contribuie la redobândirea încrederii în sine și sentimentului propriei valori.

Drepturile victimelor:

o *Dreptul la informare:* Victima ar trebui să primească informații adecvate pentru a lua deciziile în cunoștință de cauză.

o *Dreptul de a alege:* Respectați puterea și capacitățile victimelor de a face față celor întâmplate. După ce au fost informați despre toate opțiunile de sprijin și referire, au dreptul să facă alegerile pe care le doresc.

o *Dreptul de a nu se supune unui tratament sau intervenție:* Victimele nu ar trebui să fie forțate să se supună niciunui tratament, examinări sau alte intervenții împotriva voinței lor. Deciziile privind îngrijirea sănătății, consiliere, asistență juridică etc. sunt personale și pot fi luate numai de către victimă.

o *Dreptul de a fi însoțite:* Victimele au, de asemenea, dreptul de a decide dacă și de către cine doresc să fie însoțite atunci când primesc informații, sunt examinate sau primesc alte servicii.

o *Drepturile copilului:* În cazul copiilor, trebuie luate măsuri de precauție suplimentare pentru a cere consimțământul și pentru a consulta tutorele lor legal.

d. Nediscriminare

- Fiecare persoană are dreptul la servicii de asistență fără discriminare pe bază de gen, vârstă, dizabilități, rasă, culoare, limbă, identitate sexuală și de gen, statut social etc.

2.5 Metoda managementului de caz în situațiile de violență domestică

Managementul de caz reprezintă o metodă de coordonare și integrare a tuturor activităților destinate grupurilor vulnerabile, de organizare și gestionare a măsurilor de asistență socială specifice, realizate de către asistenții sociali și/sau diferiți specialiști, în acord cu obiectivele stabilite în planurile de intervenție pentru victime adulte - art. 6 lit. u) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Managementul de caz este principala metodă de lucru a profesioniștilor angajați în serviciile sociale care furnizează asistență, suport și consiliere pentru victimele violenței domestice și include un mecanism de coordonare integrată a evaluării riscurilor, nevoilor și resurselor, a planificării suportului oferit, a monitorizării și evaluării impactului intervenției. Scopul promovării, implementării și utilizării acestei metode este: creșterea accesului persoanei care este victimă a violenței domestice la servicii sociale de suport și consiliere; creșterea impactului serviciilor oferite; creșterea gradului de valorificare a resurselor în raport cu nevoile; asigurarea sustenabilității intervenției; creșterea gradului de satisfacție a beneficiarilor.

Managementul de caz ca practica de lucru propune evaluarea nevoilor individului, a mediului social în care acesta trăiește și a rețelei de servicii disponibile, în acord cu care managerul de caz construiește un plan de intervenție individual, nevoilor prioritare și a resurselor existente. Această metodă de lucru arată că managerul de caz nu se mai axează pe selectarea beneficiarilor eligibili pentru un serviciu, ci se axează pe identificarea problemelor persoanei asistate și a serviciilor din rețea care sunt eficiente pentru acoperirea acestor nevoi. Accentul va fi pus pe stabilirea gradului de urgență, al riscului în care se află persoana respectivă și al gravității actelor de violență, victimele astfel identificate având prioritate în acordarea serviciilor.

Aplicarea acestei metode se realizează cu respectarea principiilor prevăzute conform anexei 1 din HG nr. 49/2011, dar și a următoarelor principii:

- a.** Respectarea dreptului la autodeterminare prin crearea unei relații profesionale de încredere și suport care să ajute persoana victimă a violenței domestice să se angajeze în crearea și implementarea strategiilor de siguranță și dezvoltare personală, socială și profesională.
- b.** Centrarea intervenției pe eliminarea riscurilor și asigurarea condițiilor de siguranță pentru persoana care este victimă a violenței domestice.
- c.** Respectarea demnității persoanei care este victimă a violenței domestice prin susținerea dezvoltării capacității acesteia de a avea controlul asupra deciziilor privind propria viață, fără constrângere sau judecată negativă.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- d.** Managementul datelor cu caracter personal, bazat pe obținerea acordului victimei violenței domestice pentru utilizarea datelor sale personale în procesul managementului de caz.
- e.** Menținerea confidențialității informațiilor legate de intervenție, prevenirea consecințelor transferului de date în procesul managementului de caz.
- f.** Încurajarea victimei să facă dezvăluiri despre violența domestică fără teama de repercusiuni negative care ar putea pune în pericol siguranța proprie și bunăstarea copiilor sau a altor membri ai familiei.
- g.** Asigurarea unui suport integrat prin respectarea reciprocă a profesioniștilor implicați, a pregătirii, rolurilor și responsabilităților în procesul intervenției.
- h.** Recunoașterea copiilor, inclusiv a copiilor martori, ca victime directe sau indirecte ale violenței domestice și menținerea siguranței și bunăstării lor ca prioritate pe parcursul întregului proces de asistență, suport și consiliere a victimelor adulte, odată cu sesizarea compartimentului specializat pentru intervenție în situațiile de abuz, neglijare, trafic, migrație și repatrieri în vederea evaluării și planificării serviciilor necesare pentru copiii martori.
- i.** Sprijinirea și încurajarea demersurilor victimei în vederea angajării răspunderii penale sau civile a agresorului pentru faptele de violență domestică și pentru încălcarea ordinului de protecție.
- j.** Asigurarea formării continue a specialiștilor care oferă servicii sociale de suport, asistență și consiliere prin formare și promovarea unei practici reflectiv bazate pe cunoaștere și menținerea siguranței la locul de muncă.

Principiul fundamental al practicii managementului de caz este ca resursele să fie alocate în raport cu nevoile individului într-un mod care să fie eficient pentru ambele părți: rezultate pozitive pentru persoanele asistate și cost scăzut pentru servicii. Eficiența managementului de caz este analizată în raport cu:

- alocarea resurselor în funcție de cerințele fiecărui caz;
- gradul de coordonare al serviciilor astfel încât să fie acoperite toate cerințele unui caz fără ca resursele să fie irosite;

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- creșterea eficienței raportului: cost scăzut pentru serviciu - beneficii pentru persoana asistată.

Etapele managementului de caz

Managementul de caz este un proces care implică parcurgerea mai multor etape:

1. Identificarea, semnalarea, evaluarea inițială și preluarea cazurilor de victime ale violenței domestice

Această etapă include: identificarea, semnalarea și înregistrarea cazului, preluarea sau referirea cazului, evaluarea inițială a riscurilor și a factorilor de protecție, implementarea măsurilor de protecție în regim de urgență.

În procesul de evaluare inițială sunt incluse următoarele arii, dar fără a se limita la acestea:

- a. riscurile sau zonele cu potențial de risc, incluzând siguranța spațiului de locuit, a spațiului social sau profesional, etc;
- b. problemele de sănătate fizică, emoțională sau mentală generate de violență pentru fiecare membru al familiei;
- c. factorii de protecție prezenți și măsurile de protecție adecvate;
- d. tipul de suport necesar în raport cu gradul de risc;
- e. nevoile prezente și așteptările victimei violenței domestice;

În urma evaluării inițiale pot fi stabilite următoarele grade de risc și intervenții, de urgență sau intervenții pe termen mediu și lung:

- a. risc redus în care este necesară activarea serviciilor de prevenire;
- b. risc mediu în care se impune evaluarea multidisciplinară și activarea serviciilor sociale de asistență, suport și consiliere;
- c. risc major în care este necesară activarea de urgență a măsurilor de protecție și a serviciilor sociale de asistență și consiliere;

2. Evaluarea detaliată, comprehensivă și multidimensională a situației victimelor violenței domestice vizează contextul personal, social și profesional al victimei violenței domestice. Aceasta include, dar fără a se limita la acestea, evaluarea problemelor care generează violența, riscurile și factorii de protecție, nevoile și obiectivele victimei; În funcție de complexitatea

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

ariilor care trebuie incluse în evaluare, managerul de caz solicită expertiza altor specialiști: asistent social, psiholog, medic, polițist, jurist, specialist în egalitate de șanse, etc;

3. Planificarea serviciilor specializate și de sprijin, precum și a altor intervenții necesare pentru reabilitarea victimelor, inclusiv servicii sau măsuri adresate familiei și presupusului făptuitor/agresor se realizează pe baza planului de intervenție.

a. Planul de intervenție este realizat în baza rezultatelor evaluării multidisciplinare, cu participarea și consultarea victimei violenței domestice și a profesioniștilor implicați în evaluare și/ sau intervenție;

b. Planul de intervenție include, dar fără a se limita la acestea, obiectivele specifice necesare pentru protecția și asistența victimei, a strategiilor necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite; rolurile și responsabilitățile profesioniștilor implicați și ale rețelelor de suport: intervalele de timp pentru intervenție; rezultatele așteptate privind eliminarea riscurilor, sustenabilitatea siguranței și asigurarea bunăstării victimei; indicatorii de progres ai intervenției;

c. Măsurile prevăzute în plan trebuie să fie sunt însoțite de măsuri de siguranță pentru victima violenței domestice în relație cu agresorul;

d. Impactul măsurilor este analizat de către profesioniștii care au oferit servicii și de către managerul de caz împreună cu persoana care beneficiază de servicii;

e. Planul de intervenție poate fi asimilat, în funcție de fiecare tip de serviciu oferit, planului de consiliere, planului de servicii sau planului de asistență.

4. Furnizarea serviciilor și a intervențiilor vizează asistarea victimelor violenței domestice în obținerea și utilizarea serviciilor necesare și declanșarea, la nevoie, a unor proceduri legale. Furnizarea serviciilor sociale are la bază o abordare proactivă a specialiștilor pentru asigurarea suportului necesar.

5. Monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, a deciziilor și a intervențiilor specializate sunt realizate de către managerul de caz împreună cu persoana care a beneficiat de servicii.

6. Finalizarea procesului de furnizare a serviciilor și intervențiilor specializate, cu monitorizarea postservicii și închiderea cazului. Această ultimă etapă vizează impactul serviciilor și

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

intervențiilor și este realizată de către managerul de caz împreună cu persoana care a beneficiat de servicii.

Închiderea cazului include atât o etapă de monitorizare postservicii, cât și pregătirea unui plan de siguranță, după caz, în spațiu de locuit, în spațiul social și/sau în spațiul profesional pentru persoana care a beneficiat de servicii sociale. Această pregătire este realizată de către managerul de caz împreună cu persoana care a beneficiat de servicii și alți profesioniști care lucrează în domeniile în care sunt pregătite măsurile de siguranță.

Echipa multidisciplinară

Având în vedere complexitatea cazurilor de violență domestică, evaluarea acestora este absolut necesară să fie realizată de o echipă multidisciplinară și interinstituțională pentru a avea un tablou unitar, complet al elementelor de natură psihică, fizică și socială ce țin de victimă și agresor.

Există câteva categorii de profesioniști care fac parte din componența minimă obligatorie:

1. *Asistentul social*, care de regulă este și managerul de caz (dacă acesta are competențele cerute de legislație).
2. *Psihologul* (de regulă dintr-un compartiment/serviciu specializat al DGASPC);
3. *Medicul* (de regulă dintr-un serviciu specializat al DGASPC).
4. *Polițistul*: în funcție de tipologia cazului, se poate colabora cu unul sau mai mulți polițiști, cu predilecție din cadrul următoarelor structuri: Investigații criminale, Ordine publică (poliția de proximitate și posturile de poliție), Analiză, prevenire și cercetare, Cercetare penală și Combaterea crimei organizate, precum și ofițerul de poliție care este membru desemnat în Comisia pentru Protecția Copilului (CPC);
5. *Consilierul juridic* (de regulă, consilierul juridic al DGASPC).

2.6 Metode și tehnici de intervenție

Consilierea

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

”Consilierea poate fi definită ca fiind un proces în cadrul căruia un profesionist reușește să dezvolte o relație de încredere cu o persoană care se află într-o situație vulnerabilă și are nevoie de sprijin. În cadrul acestei relații se asigură facilitarea exprimării gândurilor, sentimentelor și emoțiilor aferente unei anumite probleme și totodată se oferă un suport pentru clarificarea unor înțelesuri sau sensuri fundamentale ale situațiilor precum și identificarea unor tipare de valoare, care pot servi ca bază în a formula anumite soluții.” (Eliade, 2000, p.9 apud Marin Plosca și Augusta Mois, Consiliere privind cariera, Editura Dacia,2001).

Consilierea socială

În standardele serviciilor sociale pentru victimele violenței domestice sunt prevăzute mai multe tipuri de consiliere, astfel: consilierea socială, consilierea psihologică, consilierea vocațională, consilierea juridică. (Standardele minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice aprobate prin Ordinul nr. 28 din 3 ianuarie 2019).

Consilierea socială este un tip de consiliere care poate fi utilizat de specialiștii din cadrul compartimentelor de violență domestică și constă, în principal, în inițierea unei relații de încredere cu persoana victimă care să ajute la estimarea gradului de risc, la structurarea unui plan de siguranță personală și la accesul victimei la un tip de serviciu social ori la anumite prestații sociale, după caz, în funcție de nevoile identificate.

Pentru atingerea celor mai înalte standarde de calitate a serviciilor sociale și de asigurare a integrității profesionale a practicienilor este necesar să urmăm valorile sau principiile etice aferente profesiei de asistent social. Acestea sunt: *Recunoașterea demnității umane, Promovarea drepturilor omului, Promovarea justiției sociale (combaterea discriminării, respectarea diversității, accesul la resurse echitabile, dezvoltarea solidarității umane), Promovarea dreptului la autodeterminare, Promovarea dreptului la participare, Respectarea confidențialității, Respectarea integrității personale, Utilizarea etică a tehnologiei și a presei sociale, Construirea și păstrarea relațiilor profesionale de încredere.*

Intervenția co-creată

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Intervenția co-creată, prin implicarea persoanelor care beneficiază de susținere în serviciile de suport, descrie abordarea participativă în care indivizii sunt implicați activ în crearea și furnizarea serviciilor de suport pentru susținerea acestor persoane în timpul sau după experimentarea unor situații dificile în viață.

Beneficiile unei astfel de abordări constau în:

- crearea de oportunități prin care persoanele pot ajuta la conturarea serviciului oferit
- empowerment-ul persoanei care este implicată
- eficientizarea intervenției
- creșterea gradului de implicare activă în procesul de schimbare
- maximizarea șanselor de reușită ale intervenției prin abilitare

Un exemplu concret de cum ar putea funcționa acest lucru:

În cadrul unui proiect care a creat un model de intervenție pentru victimele violenței domestice a fost creat un board de supraviețuitoare. Acest board a implicat cel puțin două femei care au experimentat în trecut violența domestică, iar acestea au participat la implementarea proiectului și la evaluarea lui.

Ca model centrat pe utilizator, constituirea acestui board s-a dovedit extrem de valoroasă pe parcursul proiectului. Femeile au putut folosi vocea lor în determinarea diferitelor aspecte ale modelului de implementare și evaluare, au putut crește și promova profilul serviciilor pilot din cadrul proiectului și au avut contextul de a chestiona concepțiile cu privire la mamele care au avut copii mutați în sistemul de protecție.

Pe lângă a ajuta participanții să deprindă abilități și experiență profesională, boardul a avut ca scop dezvoltarea încrederii în sine a femeilor și a abilității de a discuta experiențele lor și ale celorlalte femei cu profesioniști și cu membri ai publicului. Ca urmare, unii membri au declarat că și-au găsit vocea și că se simt împuterniciți. Implicarea lor a ajutat la înțelegerea felului în care informația și cunoașterea serviciilor disponibile pot fi dezvoltate și făcute acceptabile persoanele care trec printr-o experiență similară.

2.7 Siguranța și reziliența practicienilor

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

În intervenția în cazurile de violență domestică nu doar persoanele victime, care pot fi adulți sau copii au nevoie să-și facă un plan de siguranță. Și practicienii pot fi în situații de risc și au nevoie să își ia măsuri preventive pentru reducerea riscurilor.

Ca urmare a intervenției în cazurile de violență domestică practicienii pot dezvolta diverse mecanisme pentru a face față situațiilor dificile și emoțiilor intense. Astfel, o parte importantă din formarea continuă e necesar să fie orientată spre înțelegerea și lucrul cu vulnerabilitățile și defensele practicienilor.

Conform DEX vulnerabilitatea este definită astfel: ”care poate fi rănit”, ”ușor atacabil”, ”slab”. Vulnerabilitatea unei persoane poate fi văzută atunci când se află într-o situație dificilă. Însă vulnerabilitatea nu este o slăbiciune, ea poate fi o sursă pentru conectare, autenticitate și dezvoltare. „Vulnerabilitate poate fi cea mai precisă măsură a curajului tău” scrie Brene Brown în cercetările sale despre vulnerabilitate, rușine, frică, empatie și curaj și despre cum să fii autentic cu tine și în relație cu ceilalți.

Mecanismele defensive sau de apărare sunt definite de către Șerban Ionescu în cartea sa, Mecanismele de apărare (1997, p.27) ca fiind „procese psihice inconștiente care ținesc reducerea sau anularea efectelor neplăcute ale unor pericole reale sau imaginare, prin modificarea realităților interne și/sau externe și ale căror manifestări - comportamente, idei sau afecte - pot fi inconștiente sau conștiente”

Ana Muntean în cartea *Violență, traumă, reziliență* definește mecanismele defensive astfel: „reacții construite la situații provocatoare, de stres, în care sinele nu mai este capabil să facă față frontal și să-și păstreze intenția de cooperare și capacitatea de a investi.”

Referindu-se la un studiu un grup de profesioniști din domeniul sănătății și un alt grup format din asistenți sociali Killen identifică unsprezece tipuri de sentimente sau conflicte care par a perturba în mod eficient urmărirea și înțelegerea adecvată a evenimentelor.

1. Frica de a fi expus violenței (datorită furiei / consecință a anumitor decizii)
2. Stăpânirea propriei agresivități.
3. Dorința de a avea o anumită satisfacție emoțională la lucru.
4. Lipsa unui sprijin profesional.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

5. Sentimentul incompetenței.
6. Negarea și proiecția responsabilității.
7. Sentimentul întregii responsabilități a cazului.
8. Dificultăți în diferențierea dintre responsabilitatea personală și cea profesională.
9. Sentimentul de transformare în victimă.
10. Amestecul unor sentimente legate de client cu cele legate de rolul ce trebuie jucat ca profesionist.
11. Dorința de a avea mai mult control. (Killen, p. 47-48)

Strategii de dezvoltare a rezilienței (și metode de self care)

Reziliența se referă la tendința pe care o are un copil/adult de a-și reveni după circumstanțe sau evenimente stresante în vederea reluării activităților obișnuite (conform Hotărârii Guvernului nr. 49/ 2011 care prevede în Anexa 1, Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, Cap 3. pct 13). Mai sus am citat care sunt sentimentele ori evenimentele care, prin efectele pe care le au asupra profesioniștilor, pot perturba înțelegerea adecvată a realității.

Dezvoltarea rezilienței practicienilor, poate fi susținută prin:

- identificarea sentimentelor ori conflictelor resimțite ca și consecință în lucrul cu victime ori în contexte amenințătoare;
- dialoguri reflective între membrii echipei mobile, care au lucrat împreună în timpul unei intervenții de urgență;
- analiza în echipa mobilă a situațiilor generatoare de sentimente intense ori conflicte și implementarea unei strategii de suport adecvat;
- suport profesional prin programe de formare și supervizare;
- suport personalizat din partea furnizorilor de servicii publice ori private etc;

Limite profesionale și planul de siguranță pentru practicieni

În procesul de planificare a intervențiilor de urgență, un segment semnificativ este acela care se referă la siguranța practicienilor care intervin. Planificarea presupune identificarea situațiilor de

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

risc existente în cazul respectiv și modul concret de a diminua riscurile, în funcție de informațiile decelate din conținutul sesizării și ținând cont de procedurile specifice echipei mobile/serviciului social respectiv. Includerea în echipa mobilă a unor persoane relevante din comunitatea respectivă, a unor persoane cu influență pozitivă și intervenția împreună cu reprezentanți ai autorității de stat (polițiști, jandarmi) pot contribui la creșterea gradului de siguranță al practicienilor. Prin urmare, este util ca înainte de intervenție practicienii să structureze un plan de siguranță personală care să-i ajute să fie în siguranță și să-și poată folosi competențele profesionale, în limitele specializării ori ale postului pe care-l ocupă.

Mai mult, practicienii trebuie să se asigure că au grijă de sănătatea lor fizică, mentală și emoțională, pentru a face față situațiilor întâmpinate și a evita epuizarea.

Pentru a trăi ”o viață din plin” așa cum ne spune Brene Brown, e necesar să ne dezvoltăm continuu:

1. capacitatea de a fi autentici;
2. compasiunea față de noi înșine (și să renunțăm la perfecționism);
3. capacitatea de a fi recunoscători;
4. capacitatea de a fi creativi;
5. încrederea în propriile abilități, competențe, cunoștințe;

În plus e important să alocăm timp odihnei, jocului, timpului petrecut în natură și împreună cu cei dragi.

2.8 Legislația din România pentru prevenirea și combaterea violenței domestice

Cadrul legal

- Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie
- Legea nr. 30/2016 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice
- Ordinul ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale nr. 146/2578/2018 privind modalitatea de gestionare a cazurilor de violență domestică de

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

către polițiști (OBS: ordinul cuprinde formularul de evaluare a riscurilor (anexa 1 la ordin) utilizat de polițiști la emiterea ordinului de protecție temporară)

- Legea nr. 146/2021 privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale (brățară electronică)
- Legea nr. 151/2016 privind Ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
- Legea nr. 286/2009 privind Codul penal român, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare. Pentru a asigura protecția victimelor infracțiunilor, această lege reglementează unele măsuri de informare a victimelor infracțiunilor cu privire la drepturile lor, precum și consiliere psihologică, asistență juridică gratuită și compensare financiară de către statul victimelor infracțiunilor
- Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare. Această lege reglementează procesul de evaluare, certificare, monitorizare și control pentru asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale. Prevederile prezentei legi se aplică tuturor serviciilor sociale, precum și furnizorilor de servicii sociale, publice și privați, care își desfășoară activitatea în România
- Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare
- Hotărârea Guvernului nr. 118/2014 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012
- Hotărârea Guvernului nr. 978/2015 din 16 decembrie 2015 privind aprobarea standardelor minime de cost pentru serviciile sociale și a nivelului venitului lunar pe membru de familie în

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

baza căruia se stabilește contribuția lunară de întreținere datorată de către susținătorii legali ai persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale

- Ordonanța Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare. Serviciile sociale, pentru prezenta ordonanță, reprezintă ansamblul complex de măsuri și acțiuni întreprinse pentru satisfacerea nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, pentru prevenirea și depășirea situațiilor de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru păstrarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluderea socială, pentru promovarea incluziunii sociale și pentru creșterea calității vieții
- Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale
- Hotărârea Guvernului nr. 592/2021 din 27 mai 2021 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030
- Hotărârea Guvernului nr. 1156/2012 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017
- Hotărârea Guvernului nr. 49/2011 pentru pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state
- Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Ordinul nr. 384/306/993/2004 a Ministrului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, a Ministrului Administrației și Internelor, și a Ministrului Sănătății pentru pentru aprobarea Procedurii de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie
- Ordinul nr. 304/385/1.018/2004 a Ministrului administrației și internelor, a ministrului muncii, solidarității sociale și familiei, și a ministrului sănătății privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie
- Ordinul Ministrului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 2126/2014 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale
- Ordinul Ministrului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice 3123 / 24.12.2015 privind modificarea Ordinului nr. 2126/2014
- Ordinul nr. 383/2004 a Ministrului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei privind aprobarea standardelor de calitate a serviciilor sociale în domeniul protecției victimelor violenței în familie
- Ordinul Ministrului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 1343/2015 privind aprobarea Instrucțiunilor de completare a fișelor de autoevaluare pentru serviciile din domeniul protecției victimelor violenței în familie
- Ordinul nr. 20840/2022 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind aplicarea managementului de caz în cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice - STANDARD MINIM OBLIGATORIU din 21 septembrie 2022 privind aplicarea managementului de caz în cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice.

Instrumente juridice de protecție

Ordinul de protecție provizoriu (Legea 217/2003)

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

- Un ordin de protecție provizoriu este emis de agenții de poliție care, în exercitarea atribuțiilor lor profesionale, constată că există un risc iminent ca viața, integritatea fizică sau libertatea unei persoane să fie puse în pericol printr-un act de violență în familie.
- Agenții de poliție stabilesc existența unui risc iminent pe baza aprecierii situației de fapt rezultată din probele deținute și din fișa de evaluare a riscului.
- Ordinul provizoriu de protecție emis de un polițist dispune, pentru 5 zile, una sau mai multe măsuri de protecție:
 - evacuarea temporară a agresorului din locuința comună, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate asupra acesteia.
 - reintegrarea victimei și, dacă este cazul, a copiilor, în locuința comună.
 - obligarea agresorului să păstreze o distanță minimă determinată față de victimă, față de membrii familiei victimei sau de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate.
 - ordonarea agresorului să predea poliției armele deținute.
- Ordinul de protecție provizoriu va include și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.
- Obligațiile și interdicțiile dispuse împotriva agresorilor prin ordinele de protecție provizorie devin obligatorii imediat după emiterea lor, fără nicio somație și fără a trece vreun timp.
- Perioada de 5 zile se calculează pe oră, respectiv 120 de ore din momentul emiterii ordinului de protecție provizoriu.

Ordinul de protecție (Legea 217/2003)

- Poate fi emis de instanță în cazurile în care viața, integritatea fizică sau psihică sau libertatea unei persoane sunt puse în pericol printr-un act de violență al unui membru al familiei.

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

• Una sau mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții - pot fi emise cu titlu provizoriu:

- evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;

- reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în casa familială;

- limitarea dreptului de folosință al agresorului numai pe o parte a locuinței comune atunci când aceasta poate fi împărțită astfel încât agresorul să nu intre în contact cu victima;

- cazarea/plasarea victimei, cu acordul acesteia, și, după caz, a copiilor, într-un centru de asistență dintre cele prevazute la art. 19;

- obligarea agresorului la o distanță minimă determinată față de victimă, față de membrii familiei acesteia, astfel cum este definită conform prevederilor art. 5, sau reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;

- interzicerea deplasării agresorului în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează sau le vizitează periodic;

- obligarea agresorului să poarte permanent un dispozitiv electronic de supraveghere;

- interzicerea oricărui contact, inclusiv prin telefon, corespondență sau orice alte mijloace, cu victima;

- obligarea agresorului să predea poliției armele reținute;

- încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora.

- interzicerea ca agresorul să încaseze alocația de stat pentru copii și aprobarea încasării acesteia de către părintele/persoana căreia/căreia i-a fost încredințat copilul pentru creștere și educație sau căreia i s-a stabilit domiciliul. Interdicția se comunică, de îndată, Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială sau către municipiul București. Alocația se încasează de către părintele beneficiar/beneficiar al/al măsurii de protecție pe perioada de valabilitate a ordinului de protecție și dacă minorul i-a fost încredințat sau când copilul și-a stabilit domiciliul.

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

- instanța poate obliga agresorul să plătească chiria și/sau întreținerea locuinței temporare în care locuiește sau urmează să locuiască victima, copiii minori sau alți membri ai familiei din cauza imposibilității de a rămâne în locuința familiei.
- obligarea agresorului să urmeze consiliere psihologică și psihoterapie și poate recomanda internarea voluntară sau poate solicita internarea nevoluntară
- obligarea agresorului să se prezinte periodic, la un interval de timp stabilit de instanță în funcție de împrejurări, la secția de poliție competentă cu supravegherea respectării ordinului de protecție;
- obligarea agresorului să dea informații organului de poliție despre noul domiciliu, dacă prin ordin s-a dispus evacuarea din locuința familiei;
- verificări periodice și/sau spontane la locul unde se află agresorul.
- Durata măsurilor dispuse prin ordinul de protecție se stabilește de către judecător, fără a depăși 6 luni de la data emiterii ordinului.
- Respectarea ordinului de protecție este obligatorie și pentru persoana protejată de acesta.

Brațara electronică

- Poate fi utilizată în cazurile de aplicare a ordinului de protecție provizoriu și a ordinului de protecție și aplicarea ordinului european de protecție, dacă România este stat emitent
- Agresorii domestici, împotriva cărora ordinele provizorii de protecție sau ordinele de protecție pot fi obligate să poarte dispozitive electronice de supraveghere pentru a evita măsurile de protecție împotriva încălcării, care interzic agresorilor să se apropie de victime sau de anumite locații (domiciliul/reședința, locul de muncă, unitatea de învățământ sau anumite localități) la o anumită distanță.
- Aparatul se montează fie la glezna, fie la brațul persoanei supravegheate și atât persoana supravegheată, cât și cea protejată trebuie să poarte dispozitive.
- Se emite o alertă atunci când distanța minimă față de victimă nu este respectată.

Operator de Program

Promotor de proiect

Parteneri de proiect

MINISTERUL JUSTIȚIEI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

- Comenzi prioritare: alertă de apropiere, alertă de eroare, alertă de plecare de acasă și alertă de depășire a perimetrului.
- În cazul generării unei alerte de proximitate, persoana supravegheată este imediat obligată să:
 - se prezintă la cel mai apropiat organ de poliție public aflat în serviciu.
 - contactează telefonic organul de poliție de supraveghere și urmează instrucțiunile acestuia.
 - să se îndepărteze de persoana protejată.
- Poliția să se deplaseze, de îndată, la imobilul în care locuiește persoana protejată sau la locul indicat la primirea datelor de intervenție, pentru a asigura protecția acesteia.
- În cazul generării unei alerte de apropiere, persoana protejată va primi semnale sonore și luminoase pe dispozitivul mobil de supraveghere pe care îl deține, inclusiv coordonatele locației persoanei supravegheate.

Plângere penală

- O victimă a violenței în familie poate depune plângere penală la organul de urmărire penală sau la procuror. Dreptul de a depune o astfel de plângere este personal și aparține părții vătămate. Plângerile penale prelabile pot fi depuse și de către un mandatar, caz în care împuternicirea trebuie să fie întocmită special în acest scop și trebuie să rămână anexată plângerii pe parcursul procesului.
- Infrațiuni pentru care acțiunea penală este pusă în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, de exemplu:

- lovire sau alte violențe (art.193 CP)
- amenințare (art. 206 CP)
- hărțuire (art. 208 CP)
- viol (art. 218 alin. 1 și alin 2 CP)
- agresiune sexuală (art.219 alin.1 CP)
- furt între membrii familiei (art.231 alin.1 CP)

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

➤ distrugere (art. 253 alin 1 si alin 2 CP)

- Este guvernată de principiul disponibilității: victima poate decide retragerea plângerii, situație care stinge acțiunea penală începută din timp și agresorul nu mai este pedepsit.
- În cazul infracțiunii de lovire sau alte violențe săvârșite împotriva unui membru de familie, acțiunea penală poate fi introdusă și din oficiu (adică nu la cererea victimei), iar în acest caz, voința victimei de a opri agresorul. pedeapsa nu se mai poate manifesta.

În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însușită de procuror.

Instituții implicate în prevenirea și combaterea violenței domestice și colaborarea interinstituțională

Pentru o intervenție în acord cu nevoile victimei, este necesară cooperarea tuturor instituțiilor și profesioniștilor responsabili cu prevenirea și combaterea violenței domestice.

Legea 217/2003, republicată, prevede instituțiile la nivel central și local, care au atribuții în prevenirea și combaterea violenței domestice. Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice, prin structurile lor teritoriale, desemnează personalul cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice (art 8 alin. 1, legea 217/2003). Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, organizațiile neguvernamentale și alți reprezentanți ai societății civile vor desfășura, separat sau, după caz, în cooperare, activități de prevenire și combatere a violenței domestice(art 8 alin. 2).

Agencia Națională pentru Egalitatea de Șanse - rolul coordonării metodologice a structurilor de specialitate descentralizate; responsabilități în elaborarea, coordonarea și aplicarea strategiilor și politicilor Guvernului în domeniul violenței domestice; în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Ministerul Muncii și Protecției Sociale - elaborează politica de asistență socială și promovează drepturile victimelor violenței domestice

Ministerul Sănătății - obligația de a elabora instrucțiuni pentru a se asigura că medicii de familie și specialiștii din sistemul sanitar public sau privat notează în evidența pacientului suspiciunile de violență în familie.

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor – ar trebui să ia măsurile necesare pentru a dezvolta campanii de conștientizare a publicului cu privire la violența cibernetică și pentru a oferi asistență practică autorităților centrale și locale în prevenirea și răspunsul la violența cibernetică

Ministerul Educației și Cercetării - obligația de a întreprinde demersurile necesare pentru a introduce la nivelul curriculum-ului implementat în sala de clasă activități de învățare legate de egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, respectul reciproc, soluționarea nonviolentă a conflictelor în relațiile interpersonale, gen-; violența bazată și dreptul la integritate personală, precum și combaterea stereotipurilor discriminatorii bazate pe rolurile de gen

Ministerul Afacerilor Interne – obligația de a asigura siguranța și protecția victimelor violenței în familie, de a identifica riscurile, de a aplica prevederile legale, de a se asigura că legea și hotărârile judecătorești sunt respectate

Judecătorii, procurorii, reprezentanți ai poliției, organizațiile neguvernamentale, precum și instituțiile publice ce desfășoară activitate în domeniu pot desfășura activități extracurriculare în învățământul preuniversitar, pe teme legate de violența domestică

Serviciul de probațiune desfășoară, potrivit competențelor legale, activități de reintegrare socială a persoanelor sancționate cu măsuri sau pedepse neprivative de libertate pentru infracțiuni care, potrivit prezentei legi, pot fi considerate ca fiind violență domestică.

Atribuții ale autorităților publice locale

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Potrivit art. 13 alin 1 din Legea 217/2003, republicată, autoritățile administrației publice locale au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

- a) să includă problematica prevenirii și combaterii violenței domestice în strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană și locală;
- b) să acorde sprijinul logistic, informațional și material compartimentelor cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței domestice;
- c) să înființeze direct, în parteneriat public sau, după caz, în parteneriat public-privat, servicii sociale pentru prevenirea și combaterea violenței domestice și să susțină funcționarea acestora;
- d) să dezvolte programe de prevenire și combatere a violenței domestice;
- e) să sprijine accesul agresorilor familiari la consiliere psihologică, psihoterapie, tratamente psihiatrice, de dezintoxicare și dezalcoolizare;
- f) să elaboreze și să implementeze proiecte în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice;
- g) să își prevadă în bugetul anual sume pentru susținerea serviciilor sociale și a altor măsuri de asistență socială pentru victimele violenței domestice și pentru alte măsuri ce vizează prevenirea și combaterea violenței domestice;
- h) să suporte, din bugetul local, în cazurile de violență domestică constatate în urma luării în evidență a victimei de către serviciile publice de asistență socială, cheltuielile cu întocmirea actelor juridice, precum și cele necesare pentru obținerea certificatelor medico-legale pentru victimele violenței domestice;
- i) să suporte, din bugetul local, în cazurile de violență domestică constatate în urma luării în evidență a victimei de către serviciile publice de asistență socială, cheltuielile cu asistența medicală a victimelor violenței domestice care nu sunt asigurate medical;
- j) să colaboreze la implementarea unui sistem de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență domestică.

Tot în responsabilitatea autorităților administrației publice locale intră și desemnarea personalului specializat să implementeze sistemul de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență domestică (art. 13 alin 2). Primarii și consiliile locale vor conlucra cu

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

organizațiile de cult, organizațiile neguvernamentale, precum și cu oricare alte persoane juridice și fizice implicate în acțiuni caritabile, acordându-le sprijinul necesar în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alin. (1) și (2)

În domeniul violenței domestice colaborarea între instituții și între diferite servicii este esențială. Asistenții sociali au nevoie să colaboreze cu personal din unitățile de primiri urgențe, cu polițiști, medicii de la medicina legală, personalul de la judecătoria și de la procuratură. Serviciile sociale au nevoie să fie în contact strâns cu serviciile medicale, legale, cu alte servicii sociale din cadrul altor instituții de la nivel local sau județean, publice sau private.

Bibliografie selectivă:

Cărți de specialitate:

- Ana Muntean, Anca Muntean, *Violență, traumă, reziliență*, Polirom, Iași, 2011
- Ana Muntean, *Psihologia Dezvoltării Umane*, Editura Polirom, București, 2006
- Brene Brown, *Curajul de a fi vulnerabil*, Curtea Veche Publishing, București, 2016
- Daniel Siegel, Mary Hartzell, *Parentaj sensibil și inteligent*, Editura Herald, 2014
- Joseph O'Connor, Andrea Lages, *Coaching cu NLP*, Editura Curtea Veche, București, 2009
- Kari Killen, *Copilul maltrat*, Editura EUROBIT, Timișoara, f.a.
- Mateja Štirn, Maja Minič, Neža Miklič, Renata Brdar Tomažič, Irena Zemljič, Saadiya Chaudary, Markella Papadouli, Kirsten Hyde, Ralitsa Peykova. (2017). *Psychosocial support for victims of domestic and gender-based violence. Handbook*. The AIRE Centre
- Noelle Nelson, *Relații periculoase*, Editura Amaltea, București 2007
- Rakovec-Felser, Z. (2014). *Domestic violence and abuse in intimate relationship from public health perspective*.
- Ramona Paloș, *Învățarea la vârsta adultă*, Editura didactică și pedagogică, 2007
- Șerban Ionescu, *Mecanismele de apărare*, 1997
- Șetet, Adela (coord.), *Ghid pentru victimele violenței domestice*, (f.e), București, 2017

Legislație:

- Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice (republicată)
- Convenția de la Istanbul
- Legea asistenței sociale nr. 292/2011
- Hotărârea Guvernului nr. 49/ 2011 care prevede în Anexa 1, Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, Cap 3. pct 13

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

- Ordinul nr. 20840/2022 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind aplicarea managementului de caz în cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice - STANDARD MINIM OBLIGATORIU din 21 septembrie 2022 privind aplicarea managementului de caz în cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice

Ghid: ”Integrarea abordării centrate pe traumă în intervenția în cazurile de violență domestică” realizat în cadrul proiectului SENSITIVE RESPONSE TO DOMESTIC VIOLENCE CASES, implementat de Fundația Sensiblu, finanțat de Ambasada Britanică la București

Operator de Program

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Promotor de proiect

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri de proiect

Proiectul predefinit "VERA – Schimbare pozitivă prin acțiuni integrate în vremuri dificile" beneficiază de un grant în valoare de 823.530 euro, oferit de Regatul Norvegiei prin Granturile Norvegiene, în cadrul Programului Justiție.

Obiectivul principal al proiectului vizează îmbunătățirea și dezvoltarea capacității de adaptare și de răspuns a autorităților centrale și locale pentru a oferi servicii de suport adecvate victimelor violenței domestice și violenței de gen în contextul dificultăților post-pandemie.

Material realizat cu sprijinul financiar al Granturilor Norvegiene 2014 – 2021.

Conținutul acestuia nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

www.eeagrants.ro
www.norwaygrants.org